

Civilutskottets betänkande 2019/20:CU19

Tydligare regler vid konsumentavtal

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens lagförslag om ändringar i bl.a. lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler och konsumentköplagen. Lagändringarna syftar i huvudsak till att förtydliga regler på konsumenträttighetsområdet, framför allt i fråga om distansavtal och avtal utanför affärslokaler. De innebär bl.a. att en näringsidkare ska vara skyldig att tillhandahålla konsumenten ett formulär som han eller hon kan använda för att ångra ett avtal. Skyldigheten för näringsidkare att lämna viss information när det gäller digitalt innehåll inskränker sig till sådan information som en näringsidkare känner till eller rimligen kan förväntas känna till. Det klargörs när risken för en vara går över på konsumenten i de fall varan transporteras till konsumenten. Vidare förtydligas det att en konsument har rätt att få tillbaka det han eller hon har betalat till följd av ett ogiltigt avtalsvillkor.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2020.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns tre reservationer (M, SD, C, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:63 Tydligare regler vid konsumentavtal

Tre yrkanden i två följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Regeringens lagförslag	5
Beräkning av ångerfristen	7
Riskens övergång	9
Förenkling av informationskrav	12
Reservationer	16
1. Beräkning av ångerfristen, punkt 2 (SD)	16
2. Riskens övergång, punkt 3 (SD)	16
3. Förenkling av informationskrav, punkt 4 (M, C, KD)	17
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	19
Propositionen	19
Följdmotionerna	19
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	20

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932),
 2. lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden,
 3. lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
 4. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:63 punkterna 1–4.

2. Beräkning av ångerfristen

Riksdagen avslår motion

2019/20:3460 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 1 (SD)

3. Riskens övergång

Riksdagen avslår motion

2019/20:3460 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 2 (SD)

4. Förenkling av informationskrav

Riksdagen avslår motion

2019/20:3462 av Martina Johansson m.fl. (C, KD, M).

Reservation 3 (M, C, KD)

Stockholm den 19 mars 2020

På civilutskottets vägnar

Larry Söder

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Mikael Eskilandersson (SD), Angelica Lundberg (SD), Martina Johansson (C), Lotta Finstorp (M), Arin Karapet (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Maria Stockhaus (M), Joar Forssell (L), Adnan Dibrani (S), Gunilla Svantorp (S), Niklas Karlsson (S), Rikard Larsson (S), Ciczie Weidby (V) och Karolina Skog (MP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2019/20:63 Tydligare regler vid konsumentavtal. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om proposition.

Tre motionsyrkanden i två följdmotioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag. Därefter behandlar utskottet följdmotioner som innehåller förslag om tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till lagförslagen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, konsumentköplagen, lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden och marknadsföringslagen.

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (direktivet om konsumenträttigheter) har genomförts i svensk lagstiftning huvudsakligen genom ändringar i konsumentköplagen (1990:932), lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden och lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen). Kommissionen har ifrågasatt det svenska genomförandet av direktivet och har bl.a. påtalat att vissa delar av direktivets bestämmelser inte har kommit till direkt uttryck i svensk lag utan endast framgår av förarbetena till lagen. Kommissionen har vidare påpekat att ytterligare ett antal av direktivets definitioner bör föras in i lag. Kommissionens synpunkter avser endast i begränsad utsträckning sakliga skillnader mellan direktivet och svensk lag.

Regeringen anför i propositionen att det finns anledning att genomföra vissa lagändringar med anledning av kommissionens synpunkter, i den utsträckning som det kan leda till tydligare eller mer rättssäkra regler eller regler med ett bättre konsumentskydd. Enligt regeringen innebär förslagen i huvudsak förtydliganden och inte ändringar i sak. Lagförslagen bedöms leda till en tydligare lagstiftning som bättre stämmer överens med direktivet och gör regleringen inom EU mer enhetlig.

Propositionen

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen i huvudsak följande lagändringar.

Det införs två nya definitioner i distansavtalslagen, dels en definition av begreppet affärslokaler, dels en definition av begreppet digitalt innehåll.

En näringsidkare ska, utöver den information om ångerrätten som enligt gällande rätt ska ges till en konsument innan ett avtal ingås, ge konsumenten ett formulär för utövande av ångerrätten.

I distansavtalslagen och marknadsföringslagen införs förtydligande bestämmelser om att skyldigheten att lämna viss information när det gäller digitalt innehåll inskränker sig till sådan information som en näringsidkare känner till eller rimligen förväntas känna till. Vidare klargörs i de lagarna att en näringsidkare innan ett avtal ingås är skyldig att informera konsumenten om eventuella åtaganden som ger konsumenten rättigheter utöver dem som följer av lag.

En konsuments begäran om att näringsidkaren redan under ångerfristen ska påbörja leverans av vatten, gas, el eller fjärrvärme eller börja utföra en tjänst, måste i fråga om avtal utanför affärslokaler ske i läsbar och varaktig form, för att näringsidkaren ska ha rätt att ta betalt för det som levererats under ångerfristen. Det förtydligas vidare att en konsument som vill meddela näringsidkaren att han eller hon utövar ångerrätten, för detta ändamål kan använda formuläret för att utöva ångerrätten.

Det förtydligas också att en konsument som utövar ångerrätten i fråga om digitalt innehåll som levererats på något annat sätt än på ett fysiskt medium inte ska behöva betala för sådant som har levererats under ångerfristen. I fråga om sådant digitalt innehåll förtydligas även att en förutsättning för att en konsument ska gå miste om ångerrätten är att konsumenten uttryckligen har samtyckt till att leverans påbörjas och har gått med på att det därigenom inte finns någon ångerrätt.

Det klargörs i konsumentköplagen att en vara är avlämnad, inte bara när köparen personligen har fått varan i sin besittning, utan även när köparen genom någon som handlar på köparens vägnar har fått varan i sin besittning. I det fall då köparen anlitar en transportör är varan avlämnad när köparen genom transportören har fått varan i sin besittning. Om det är säljaren som har erbjudit transportalternativet, ska varan dock inte anses avlämnad i och med att den har lämnats över till en transportör som köparen har anlitat.

I lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden förtydligas att en konsument har rätt att få tillbaka sina pengar, om konsumenten har gjort en tilläggsbetalning enligt ett villkor som han eller hon inte uttryckligen har godkänt.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 maj 2020. Äldre föreskrifter i konsumentköplagen och distansavtalslagen ska gälla för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

I likhet med regeringen anser utskottet att de föreslagna lagändringarna bidrar till att förtydliga regler på konsumenträttighetsområdet, framför allt i fråga om distansavtal och avtal utanför affärslokaler. Genom tydligare regler blir det enklare för både konsumenter och näringsidkare att veta vilka rättigheter respektive skyldigheter de har. Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen antar regeringens lagförslag. Utskottet anser därför att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

Beräkning av ångerfristen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att tidsfristen för ångerrätten ska börja löpa när formuläret har överlämnats.

Jämför reservation 1 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2019/20:3460 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 1 anförs att tidsfristen för utövande av ångerrätten bör börja löpa först när formuläret om ångerrätt har överlämnats. Ett tillkännagivande begärs i enlighet med detta.

Gällande rätt

Enligt distansavtalslagen ska näringsidkaren, innan ett avtal ingås, informera konsumenten om dennes ångerrätt, tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt att det finns ett standardformulär som han eller hon kan använda för att utöva ångerrätten och hur konsumenten kan ta del av det (2 kap. 2 §). Det uppställs också krav på hur informationen ska lämnas, bl.a. att den ska lämnas på ett klart och begripligt sätt. Ångerfristen är 14 dagar och räknas exempelvis vid köp av en tjänst från den dag då avtalet ingås och vid köp av en vara från den dag då köparen fysiskt tar varan i besittning.

Det finns dock undantagsregler för det fall att näringsidkaren inte fullgör sin skyldighet att lämna information om ångerrätten. Ångerfristen börjar nämligen inte löpa förrän näringsidkaren har lämnat ovan nämnda information om ångerrätten på föreskrivet sätt. Ångerfristen är dock aldrig längre än ett år från den tidpunkt då den skulle ha börjat löpa om information hade lämnats på föreskrivet sätt, dvs. vid köp av en tjänst den dag då avtalet ingås eller vid köp av en vara den dag då köparen fysiskt tar varan i besittning (2 kap. 12 § fjärde stycket).

Oförändrad reglering av ångerfristen

Som redovisats ovan har regeringen föreslagit ändringar i distansavtalslagen som innebär att näringsidkaren ska vara skyldig att inte bara lämna information om ångerrätten utan att näringsidkaren också ska vara skyldig att ge konsumenten formuläret för utövande av ångerrätten.

I promemorian Tydligare regler vid konsumentavtal (Ds 2019:3) gjordes bedömningen att reglerna om beräkning av ångerfristen i distansavtalslagen bör anpassas till den föreslagna regeln om överlämnande av formuläret. Enligt promemorians förslag bör ångerfristen aldrig börja löpa förrän konsumenten har fått information om ångerrätten, inklusive formuläret för utövande av ångerrätten. Rätten att ångra ett avtal skulle dock ändå upphöra senast ett år efter det att ångerfristen skulle ha löpt ut, om konsumenten hade fått informationen och formuläret på föreskrivet sätt. Ett antal remissinstanser, bl.a. Finansbolagens förening, Kontakta och Svensk Handel har anfört att det bör räcka att information om ångerrätten har tillhandahållits för att ångerrättsfristen ska börja löpa.

Regeringen ansåg att man inte bör genomföra promemorians förslag om att tidsfristen för ångerrätten ska anpassas till förslaget om överlämnande av formuläret. Som skäl för sitt ställningstagande har regeringen anfört följande (s. 33):

Regeringen konstaterar att direktivet inte ger något entydigt besked om huruvida tillhandahållandet av formuläret är en förutsättning för att ångerfristen ska börja löpa. Vidare har EU-domstolen konstaterat att det som är av huvudsaklig betydelse för konsumentens köpbeslut är att han eller hon innan ett avtal ingås känner till villkoren, tidsfristen och förfarandena för att utöva ångerrätten, dvs. att konsumenten har fått korrekt kunskap om sin ångerrätt (se EU-domstolens dom av den 23 januari 2019, Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, p. 46). Domstolen framhåller även att direktivet syftar till att säkerställa en god balans mellan en hög konsumentskyddsnivå och konkurrenskraftiga företag. Regeringen konstaterar därför att direktivet bör förstås så att det avgörande för konsumentens rättigheter under ångerfristen är att konsumenten på rätt sätt har fått korrekt information om ångerrätten och hur den kan utövas, så att han eller hon kan fatta ett välgrundat beslut. Huruvida en konsument har ett standardformulär för utövande av ångerrätten innan ett avtal ingås, påverkar däremot inte konsumentens beslut om att ingå ett avtal. Det bör i det sammanhanget påminnas om att medlemsstaterna, enligt vad som anges i direktivet, inte får behålla eller införa bestämmelser som avviker från direktivet. Det gäller oavsett om det är fråga om strängare eller mindre stränga bestämmelser. Mot denna bakgrund anser regeringen att promemorians förslag i denna del inte bör genomföras.

Utskottets ställningstagande

Det lagförslag som utskottet tidigare ställt sig bakom innebär att näringsidkaren inte bara ska vara skyldig att lämna information om ångerrätten utan näringsidkaren ska också ge konsumenten ett formulär för att utöva ångerrätten. Som redovisats ovan börjar tidsfristen för ångerrätten att löpa när

konsumenten har fått information om ångerrätten och regeringen bedömer att det inte bör ske någon ändring i denna del med anledning av den nya regeln om överlämnande av formuläret. Till grund för sin bedömning pekar regeringen på den tolkning av direktivet om konsumenträttigheter som har gjorts av EU-domstolen och det förhållandet att medlemsstaterna inte får ha bestämmelser som avviker från direktivet. Utskottet gör ingen annan bedömning i frågan än regeringen och anser således att det inte finns anledning till ett sådant tillkännagivande som föreslås i motionen. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Riskens övergång

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utreda vid vilken tidpunkt en konsument ska anses ha fått en vara i sin besittning och när risken för varan ska anses ha övergått på konsumenten.

Jämför reservation 2 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2019/20:3460 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda vid vilken tidpunkt en köpare ska anses ha fått en vara i sin besittning. Motionärerna anför att enligt gällande rätt går risken för en vara över på konsumenten vid olika tidpunkter beroende på om konsumenten bor i villa eller lägenhet. Motionärerna anför vidare att regeringen bör utreda och förtydliga en möjlighet för säljare och köpare att avtala om riskens övergång.

Gällande rätt

Artikel 20 i direktivet om konsumenträttigheter innehåller regler om riskens övergång för de fall en vara sänds till konsumenten. Risken för att varor kommer bort eller skadas ska övergå till konsumenten när konsumenten eller tredje part, dock inte transportföretaget, som konsumenten har utsett för detta ändamål fysiskt har tagit varorna i besittning. Vidare framgår att risken, utan att det påverkar konsumentens rättigheter mot transportföretaget, ska gå över till konsumenten efter leveransen till transportföretaget, om det är konsumenten som anlitat transportföretaget för transporten av varorna och det inte är näringsidkaren som erbjudit detta transportalternativ.

Enligt 8 § konsumentköplagen går risken för en vara över på köparen när varan avlämnas. Av 6 § samma lag framgår att en vara är avlämnad när den har kommit i köparens besittning. Avgörande för riskens övergång är således tidpunkten när köparen får besittning av varan. Om risken har gått över till köparen innebär det att denne är skyldig att betala även om varan förstörs,

kommer bort eller minskar i värde. Om risken inte har gått över till köparen är det säljaren som bär risken. Innebörden av det framgår bl.a. av bestämmelserna om säljarens avtalsbrott. Tidpunkten för riskövergången är alltså exempelvis relevant för bedömningen av om det föreligger fel i varan eller dröjsmål med leverans.

Av motiven till bestämmelserna i konsumentköplagen framgår att en vara, om köparen ska hämta varan hos säljaren, ska anses avlämnad när den har tagits om hand av köparen. Om säljaren har åtagit sig att transportera varan till köparen, är varan överlämnad först när den har tagits om hand av köparen eller på annat sätt överlämnats till denne. Det framgår vidare av motiven att köparen anses ha fått varan i sin besittning även om den tas om hand av eller överlämnas till någon som handlar på köparens vägnar (se t.ex. prop. 1989/90:89 s. 69 f.). Vid genomförandet av direktivet bedömde regeringen att reglerna i konsumentköplagen motsvarar direktivets bestämmelser.

Förtydliganden när det gäller riskens övergång

Kommissionen har ifrågasatt det svenska genomförandet av artikel 20 som reglerar riskens övergång när en vara skickas till en konsument. Kommissionen anser att det bör framgå av lag att risken för en vara går över till köparen i de fall varan tas om hand av någon som köparen har utsett. Regeringen anser att svensk rätt redan i dag motsvarar artikel 20 i direktivet genom uttalanden i förarbeten, men menar också att ett tillägg i lagtext gör att det blir tydligare för konsumenten vad som gäller. Därigenom kan tvister och missförstånd undvikas. Regeringen har därför föreslagit att det i 6 § konsumentköplagen klargörs att en vara är avlämnad, inte bara när köparen personligen har fått varan i sin besittning, utan även när köparen genom någon som handlar på köparens vägnar har fått varan i sin besittning.

Regeringen har vidare föreslagit en särskild bestämmelse för den situationen att köparen har anlitat en transportör, men det är säljaren som har erbjudit det aktuella transportalternativet. Enligt regeringens förslag, som stämmer överens med promemorians förslag, ska varan i en sådan situation inte anses avlämnad, trots att den har lämnats över till en transportör som har anlåtats av köparen. Regeringen har anfört att betydelsen av förändringen inte ska överdrivas, men den innebär en begränsad förbättring för konsumenten eftersom riskövergången kan inträffa vid en senare tidpunkt än i dag i vissa situationer när säljaren haft inflytande över valet av transportör.

Regeringen har i propositionen anfört följande angående vissa remissinstansers invändningar mot detta förslag (s. 41–42):

Ett antal remissinstanser, bl.a. *Kontakta, Näringslivets Delegation för Marknadsrätt, Svensk Handel, SWEDMA* och *TU – Medier i Sverige*, invänder mot promemorians förslag. Enligt flera av dessa remissinstanser är det vanligt vid hemleverans att konsumenten aktivt väljer transportör och att konsumenten via t.ex. sms erbjuds och accepterar att en vara lämnas utanför bostaden. Det framhålls att risken för en vara enligt förarbetena till nuvarande bestämmelse går över till konsumenten om varan lämnas på en

villatomt, men inte om den lämnas utanför en lägenhetsdörr. De aktuella remissinstanserna anser bl.a. att det måste vara möjligt för säljare och konsumenter att komma överens om tidpunkten när risken i sådana fall övergår till konsumenten inför en förestående leverans. Enligt t.ex. Svensk Handel kommer näringsidkarna inte att kunna fortsätta tillhandahålla alla transportalternativ som erbjuds i dag, om förslaget blir verklighet.

Till att börja med kan det konstateras att förslagen i promemorian innebär att det införs en bestämmelse om att en vara är avlämnad när köparen genom en transportör som köparen har anlitat har fått varan i sin besittning. Det konstateras i promemorian att detta förslag inte torde innebära någon ändring av rättsläget, eftersom en transportör som köparen har anlitat i regel handlar på köparens vägnar. Vidare föreslås det en särskild bestämmelse om att en vara ändå inte är avlämnad i och med att en av köparen anlitad transportör har tagit hand om varan, om det är säljaren som har erbjudit transportalternativet.

Med anledning av de ovan redovisade remissinstansernas synpunkter bör det framhållas att förslagen i promemorian något förenklat syftar till att reglera huruvida risken ska gå över antingen (a) i samband med överlämnandet av varan från näringsidkaren till transportören eller (b) i samband med överlämnandet av varan från transportören till konsumenten. Remissynpunkterna förefaller därför delvis bygga på en missuppfattning. De frågeställningar som lyfts fram av remissinstanserna handlar om vilka närmare kriterier som ska vara uppfyllda för att besittningsövergången och därmed riskövergången ska anses ske i vissa fall när en transportör överlämnar en vara till konsumenten. Den saken förändras inte genom förslagen i promemorian. De närmare kriterierna för när besittningsövergång, och därmed riskens övergång, ska anses ha skett i sådana fall är alltså oförändrade i förhållande till gällande rätt. Som *Sveriges advokatsamfund* framhåller är frågan om när köparen har fått en vara i besittning en komplex fråga, som inte lämpligen kan utredas inom ramen för en så begränsad utredning som nu är i fråga. Som anges ovan framhåller vissa remissinstanser vidare att det bör införas bestämmelser om att konsumenten och näringsidkaren ska kunna avtala om riskens övergång. Det är emellertid en fråga som ligger vid sidan av den lagändring som nu är aktuell.

Utskottets ställningstagande

Det lagförslag som utskottet tidigare ställt sig bakom innebär ett förtydligande i lagtext om att en vara är avlämnad, inte bara när köparen personligen har fått varan i sin besittning, utan även när köparen genom någon som handlar på köparens vägnar har fått varan i sin besittning. Vidare innebär lagförslaget att det införs en särskild bestämmelse för den situationen att köparen har anlitat en transportör, men det är säljaren som har erbjudit det aktuella transportalternativet. Varan ska i en sådan situation inte anses avlämnad, trots att den har lämnats över till en transportör som har anlitats av köparen.

Sistnämnda förslag bedöms av regeringen inte få någon stor betydelse, men kan innebära en begränsad förbättring för konsumenten eftersom riskövergången kan inträffa vid en senare tidpunkt än i dag i vissa situationer när säljaren haft inflytande över valet av transportör. Som framhålls av regeringen innebär förslaget inte någon förändring när det gäller frågan om vilka närmare kriterier som ska vara uppfyllda för att besittningsövergången och därmed

riskövergången ska anses ske i vissa fall när en transportör överlämnar en vara till konsumenten.

Utskottet delar regeringens och Sveriges advokatsamfunds uppfattning att frågan om när köparen har fått en vara i besittning är komplex och anser att det begränsade underlag i frågan som det har varit motiverat att hämta in i detta lagstiftningsärende inte är tillräckligt för att konstatera ett behov av sådana åtgärder som motionärerna efterfrågar. Utskottet är således inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av det som anförs i motionen. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Förenkling av informationskrav

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att förenkla informationskrav som ska lämnas till konsumenter innan ett avtal ingås. Utskottet hänvisar bl.a. till skyldigheter som följer av EU-rätten.

Jämför reservation 3 (M, C, KD).

Motionen

I motion 2019/20:3462 av Martina Johansson m.fl. (C, KD, M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheterna att förenkla kraven när det gäller den information som ska lämnas till konsumenten innan ett avtal ingås enligt exempelvis distansavtalslagen. Motionärerna anför att en omfattande informationsskyldighet för näringsidkare kan innebära att informationen blir svårtillgänglig och medföra en risk för att den information som kan anses mer angelägen för konsumenterna förbises.

Bakgrund

Bestämmelser om informationskrav finns i en rad olika konsumentskyddslagar t.ex. i distansavtalslagen, marknadsföringslagen, konsumentkreditlagen och konsumentköplagen. Informationskraven kan vara kopplade till produkten (t.ex. krediter) eller försäljningsmetoden (t.ex. distansavtal). I allt väsentligt härrör dessa informationskrav från EU-direktiv som föreskriver en fullharmonisering av medlemsstaternas nationella reglering.

Distansavtalslagen innehåller bestämmelser om konsumentskydd vid distansavtal och avtal utanför affärslokaler. Lagen omfattar dels avtal om varor och icke finansiella tjänster (kap. 2), dels avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument (kap. 3). Lagen innehåller bestämmelser om information som ska lämnas innan ett avtal om en vara eller icke finansiell tjänst ingås (2 kap. 12 §). Det rör sig bl.a. om pris, betalningsvillkor, varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper och information om ångerrätt. Informationsplikten specificeras i 18 punkter som gäller vid sidan av annan

lagstiftning med regler om informationsplikt på särskilda områden. Genom paragrafen genomförs artiklar i det ovan nämnda direktivet om konsumenträttigheter. Särskilda informationsbestämmelser gäller för avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument (3 kap. 3 §). I lagen finns vidare bestämmelser om vilken information som ska lämnas när ett avtal har ingåtts och hur informationen ska lämnas. Särskilda regler gäller vid telefonförsäljning.

Även i marknadsföringslagen finns en bestämmelse om information som ska lämnas innan ett konsumentavtal ingås (22 a §). Bestämmelsen tar sikte på avtal som ingås i en näringsidkares affärslokal och den information som ska ges preciseras i tio punkter. Flera punkter avser förhållanden som inte alltid föreligger i det enskilda fallet. Finns det t.ex. inga kostnader för leverans eller avser avtalet inte digitalt innehåll, behöver givetvis ingen uppgift lämnas om det. Innehållet i informationen motsvarar delar av den information som ska lämnas vid distansavtal och avtal utanför affärslokaler. Informationen behöver dock inte ges särskilt om informationen framgår av sammanhanget. I praktiken torde det ofta vara så att mycket av den information som ska ges, t.ex. namn och adress, framgår av sammanhanget då den syns i näringsidkarens lokaler eller på produkten.

Nya regler om informationskrav

I lagstiftningsärendet har regeringen föreslagit ändringar som dels innebär en inskränkning av informationsskyldigheten, dels en utvidgning av informationsskyldigheten. Som redovisats under avsnittet regeringens lagförslag föreslås ändringar i distansavtalslagen och marknadsföringslagen som innebär förtydligande bestämmelser om att skyldigheten att lämna viss information när det gäller digitalt innehåll inskränker sig till sådan information som en näringsidkare känner till eller rimligen kan förväntas känna till.

Bakgrunden till förslaget är att kommissionen har ifrågasatt om den bakomliggande bestämmelsen i direktivet har genomförts korrekt. I propositionen har regeringen anfört att det rör sig om ett förtydligande i lag om vad som redan gäller. Som skäl för förslaget har regeringen anfört att ett klagörande av omfattningen av näringsidkarens informationsskyldighet i lagtext tydliggör för konsumenten vilka förväntningar han eller hon kan ha på en näringsidkare (s. 29).

Regeringen har även föreslagit att det i distansavtalslagen och marknadsföringslagen klargörs att en näringsidkare innan ett avtal ingås är skyldig att informera konsumenten om eventuella åtagande som ger konsumenten rättigheter utöver dem som följer av lag. Även här har regeringen gjort bedömningen att förslaget i sak inte bör innebära några nyheter, men att det ger värdefulla förtydliganden för konsumenten om de utfästelser som näringsidkaren gör.

Ett antal remissinstanser har utöver synpunkter på regeringens lagförslag även framfört generella synpunkter på regler om information. I propositionen

har regeringen kommenterat remissinstansernas synpunkter på följande sätt (s. 22–23):

Flera remissinstanser, bl.a. *Näringslivets Delegation för Marknadsrätt, Svensk Handel* och *SWEDMA*, menar att det är mindre justeringar som föreslås och att förslagen troligen kommer att få begränsad effekt på företagens totala informationsbörda. De efterlyser emellertid att det tas ett helhetsgrepp om företagens informationskrav för att minska den totala bördan. Exempelvis anför *SWEDMA* att en stor informationsmängd till konsumenterna kan motverka syftet med informationen, eftersom den blir svårtillgänglig. Vidare framhålls att alltför detaljerade informationskrav i lag kan bli svåra att tillämpa på nya situationer på grund av den tekniska utvecklingen.

Regeringen konstaterar att regelverket på området i stor utsträckning – även på förhållandevis detaljerad nivå – är harmoniserat på EU-nivå. I detta lagstiftningsärende är det uteslutande fråga om att genomföra sådant som följer av EU-rätten. Det saknas därför möjlighet att ta ett sådant helhetsgrepp som remissinstanserna efterfrågar.

Ny EU-rättslig reglering på konsumentskyddsområdet

Europaparlamentet och rådet antog den 20 maj 2019 två direktiv på konsumenträttens område. Det första direktivet är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster. Det andra direktivet är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor (varudirektivet). Direktivet ersätter det nuvarande minimiharmoniserande konsumentköpsdirektivet (1999/44/EG). Båda direktiven reglerar frågor om avtal mellan en näringsidkare och en konsument och omfattar både inhemska och gränsöverskridande avtal. Direktiven är i grunden fullharmoniserande, men medlemsstaterna ges möjlighet att i vissa fall ha nationella regler som är mer gynnsamma för konsumenten.

Europaparlamentet och rådet antog den 27 november 2019 direktiv (EU) 2019/2161 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler (direktivet om ett moderniserat konsumentskydd). De direktiv som ändras är direktiv 93/13/EG om oskäliga villkor i konsumentavtal, direktiv 98/6/EG om konsumentskydd i samband med prismärkning av varor som erbjuds konsumenterna, direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder samt direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter. Genom direktivet om ett moderniserat konsumentskydd införs bl.a. särskilda informationskrav för marknadsplatser på internet i direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU. Kraven syftar till att informera konsumenterna om de huvudsakliga parametrar som bestämmer rankingen av erbjudanden, och om huruvida de ingår ett avtal med en näringsidkare eller med någon som inte är näringsidkare, t.ex. en annan konsument.

Pågående arbete

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att ta ställning till hur direktivet om tillhandahållande av digitalt innehåll och varudirektivet ska genomföras i Sverige (dir. 2019:45). I uppdraget ingår att analysera hur svensk rätt förhåller sig till direktiven och föreslå nödvändiga författningsändringar och andra åtgärder. Utredaren är oförhindrad att överväga andra närliggande frågor och vid behov föreslå även andra åtgärder.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 september 2020.

Regeringen har vidare gett en särskild utredare i uppdrag att ta ställning till hur ett EU-direktiv om ett moderniserat konsumentskydd ska genomföras i svensk rätt (dir. 2020:13). I uppdraget ingår bl.a. analysera hur svensk rätt förhåller sig till direktivet och bedöma om det utrymme som lämnas till medlemsstaterna att utforma regelverket på ett sätt som innebär ett mer långtgående konsumentskydd eller att välja olika alternativa regleringar, bör utnyttjas och i sådant fall på vilket sätt.

Uppdraget ska redovisas senast den 13 augusti 2021.

Utskottets ställningstagande

Som anförts ovan är regelverket på konsumentskyddsområdet i stor utsträckning harmoniserat på EU-nivå. Genom det lagförslag som utskottet har ställt sig bakom genomförs ändringar som följer av EU-rätten. Det rör sig dels om en inskränkning av informationsskyldigheten, dels en utvidgning av informationsskyldigheten.

Utskottet utgår från att regeringen när den tar fram ny lagstiftning på området eftersträvar förenkling och överskådlighet i den utsträckning som EU-rätten medger samt inom ramen för EU-förhandlingar verkar för tydliga och enkla regler om information som inte är onödigt betungande för företagen och lätta att ta till sig för konsumenterna. Utskottet föreslår därför inte att riksdagen ska ta ett initiativ i frågan med anledning av det som anförts i motionen. Motionsyrkandet bör avslås.

Reservationer

1. Beräkning av ångerfristen, punkt 2 (SD)

av Mikael Eskilander (SD) och Angelica Lundberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3460 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi delar regeringens uppfattning att det är bra att reglerna för konsumentavtal förtydligas. Vi anser emellertid inte att det är EU och EU:s politiker som ska besluta om hur lagstiftningen ska utformas i Sverige. Vi är dock skyldiga att följa EU-direktiv och eftersom kommissionen har ifrågasatt Sveriges genomförande av direktivet har vi ställt oss bakom regeringens lagförslag.

Enligt det lagförslaget ska näringsidkaren, utöver information om ångerrätten, även överlämna ett formulär för att utöva ångerrätten. Vi anser att formuläret utgör en del av den information som ska lämnas. Enligt vår uppfattning bör därför tidsfristen för utövande av ångerrätten aldrig börja löpa förrän säljaren har tillhandahållit formuläret för utövande av ångerrätten. Ett sådant förslag lades också fram i promemorian Tydligare regler vid konsumentavtal (Ds 2019:3).

Vi anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att tidsfristen för när ångerrätten ska börja löpa utgår från den tidpunkt då formuläret har överlämnats.

Det som anförts ovan bör riksdagen tillkänna för regeringen.

2. Riskens övergång, punkt 3 (SD)

av Mikael Eskilander (SD) och Angelica Lundberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3460 av Angelica Lundberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

I dag är det vanligt att konsumenter handlar över nätet och får hemleveranser. Det är dock inte alltid möjligt för mottagaren att vara hemma när leveransen sker, och många konsumenter tycker att det är bekvämt att få ett paket eller en matkasse lämnad vid dörren. Vid vilken tidpunkt en vara anses vara i köparens besittning skiljer sig i dagens lagstiftning beroende på om konsumenten bor i villa eller lägenhet, vilket i sin tur påverkar vilken rätt som köparen har gentemot säljaren. Vi anser inte att det är en rimlig ordning, och vi delar flera remissinstansers uppfattning att regleringen för när en vara ska anses vara i köparens besittning bör utredas och förtydligas.

Det får bli en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ och återkomma med lagförslag till riksdagen.

Det som anförts ovan bör riksdagen tillkännage för regeringen.

3. Förenkling av informationskrav, punkt 4 (M, C, KD)

av Larry Söder (KD), Martina Johansson (C), Lotta Finstorp (M), Arin Karapet (M), Mattias Karlsson i Luleå (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3462 av Martina Johansson m.fl. (C, KD, M).

Ställningstagande

Att reglerna vid konsumentavtal blir tydligare är i grunden bra och vi har därför ställt oss bakom regeringens förslag till förtydliganden. Vi anser dock att mer kan göras när det gäller tydlighet och överskådlighet både för konsumenter och företagare. Kraven på information bör bli mer lättillgängliga och det är angeläget att den information som ska lämnas till konsumenter fyller sitt syfte. En större mängd information kan uppfattas som svårtillgänglig och medför en risk för att de delar av informationen som kan anses mer angelägna för konsumenten förbises. En stor mängd information riskerar också medföra att konsumenten mer slentrianmässigt godkänner information när konsumentavtal ingås på internet. Vi föreslår därför att regeringen bör ta ett initiativ för att se över möjligheterna att förenkla kraven när det gäller den information som ska lämnas till konsumenter innan ett avtal ingås enligt exempelvis distansavtalslagen.

Det som anförts ovan bör riksdagen tillkännage för regeringen.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:63 Tydligare regler vid konsumentavtal:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).

Följdmotionerna

2019/20:3460 av Angelica Lundberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tidsfrist för utövande av ångerrätt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om när en köpare ska anses ha fått en vara i besittning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3462 av Martina Johansson m.fl. (C, KD, M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förenkla kraven när det gäller den information som ska lämnas till konsumenten innan ett avtal ingås enligt exempelvis distansavtalslagen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932)

Härigenom föreskrivs¹ att 6 § konsumentköplagen (1990:932) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

	6 §
<i>Varan är avlämnad när den har kommit i köparens besittning.</i>	<i>Varan är avlämnad när köparen, själv eller genom en transportör som köparen har anlitat eller genom någon annan som handlar på köparens vägnar, har fått varan i sin besittning. Även om det är köparen som har anlitat transportören anses varan inte avlämnad när den har lämnats över till transportören, om det är säljaren som erbjudit transportalternativet.</i>

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.
 2. För avtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller 6 § i den äldre lydelsen.

¹Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, i den ursprungliga lydelsen.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden

Häriigenom föreskrivs¹ att 13 § lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §²

Ett avtalsvillkor som innebär att konsumenten ska betala mer för en vara, tjänst eller annan nyttinghet än det som i avtalet anges vara priset för nyttingheten är utan verkan mot konsumenten, om denne inte uttryckligen har godkänt villkoret.

En konsument som har betalat enligt ett avtalsvillkor som är utan verkan enligt första stycket har rätt att få tillbaka det som har betalats.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2014:13.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler²

dels att 1 kap. 2 § och 2 kap. 2, 3, 4, 5, 10, 11 och 15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 2 a och 15 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §³

I lagen avses med

distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans, om kommunikationen uteslutande sker på distans,

affärslokal: fast eller rörligt affärsställe där näringsidkaren varaktigt eller vanligen driver verksamhet,

avtal utanför affärslokaler: avtal som ingås

– då näringsidkaren och konsumenten samtidigt är närvarande på någon annan plats än i näringsidkarens *fasta eller rörliga* affärslokal eller efter det att konsumenten lämnat ett anbud på en sådan plats,

– då näringsidkaren och konsumenten samtidigt är närvarande på någon annan plats än i näringsidkarens affärslokal eller efter det att konsumenten lämnat ett anbud på en sådan plats,

– i näringsidkarens affärslokal eller med hjälp av ett medel för distanskommunikation i omedelbar anslutning till att konsumenten kontaktats av näringsidkaren på någon annan plats där de samtidigt varit närvarande, eller

– under en utflykt som har organiserats av näringsidkaren i marknadsförings- eller försäljningssyfte,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten.

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

digitalt innehåll: data som produceras och tillhandahålls i digital form.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2014:14.

³ Senaste lydelse 2014:14.

2 kap.**2 §⁴**

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten information om

1. sitt namn, organisationsnummer, telefonnummer och telefaxnummer samt sin adress och e-postadress, och, om näringsidkaren agerar för någon annans räkning, dennes motsvarande uppgifter,

2. varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig med hänsyn till varan eller tjänsten och till hur informationen ges,

3. varans eller tjänstens pris, inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas; om avtalet löper på obegränsad tid eller avser en prenumeration, ska även kostnaderna per faktureringsperiod och per månad anges,

4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,

5. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,

6. villkoren för betalning samt för leverans eller fullgörande på något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande; om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska det i början av beställningsprocessen anges vilka betalningssätt som godtas och om det finns några begränsningar för leveransen,

7. handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska lämna och de villkor som gäller för detta,

8. den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag, hur reklamation kan göras och gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan vända sig för att framställa klagomål,

9. huruvida och under vilka förutsättningar det finns en ångerrätt, tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätten och hur konsumenten kan ta del av det,

9. huruvida och under vilka förutsättningar det finns en ångerrätt, tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätten,

10. den skyldighet konsumenten vid utövande av ångerrätten kan ha att på egen bekostnad återsända varan samt, vid distansavtal, kostnaden för att återsända varan om den är sådan att den inte kan återsändas med post,

11. huruvida konsumenten är skyldig att ersätta näringsidkaren enligt 15 § 3 eller 4,

12. åtaganden från näringsidkaren eller tillverkaren om att, utöver vad som följer av lag, betala tillbaka det som betalats för varan, byta ut eller reparera den eller utföra någon form av service på den, ifall varan inte överensstämmer med uppgifter som lämnats i utfästelser eller marknads-

⁴ Senaste lydelse 2018:1321.

12. garantier eller liknande utfästelser samt den assistans och service som gäller efter försäljningen,

13. uppförandekoder som gäller för näringsidkaren och hur konsumenten kan ta del av dem,

14. avtalets löptid,

15. kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

16. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

17. funktionen hos digitalt innehåll, inbegripet tekniska skyddsåtgärder, och vilken maskin- och programvara som krävs för att använda det digitala innehållet, och

18. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol.

Vid en auktion får informationen enligt första stycket 1 ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrättaren, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation. Under samma förutsättning får information enligt första stycket 8 om gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan framställa klagomål avse auktionsförrättarens verksamhetsställe.

föring eller om det finns andra avvikelser från uppgifter som lämnats på ett sådant sätt,

13. den assistans och service som gäller efter försäljningen,

14. uppförandekoder som gäller för näringsidkaren och hur konsumenten kan ta del av dem,

15. avtalets löptid,

16. kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

17. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

18. funktionen hos digitalt innehåll, inbegripet tekniska skyddsåtgärder, och, *i den utsträckning näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas känna till det*, vilken maskin- och programvara som krävs för att använda det digitala innehållet, och

19. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol.

2 a §

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren, om det finns en ångerrätt, ge konsumenten ett standardformulär för utövande av ångerrätten.

3 §⁵

I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2 § ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Sär-

I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2 och 2 a §§ ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som an-

⁵ Senaste lydelse 2018:1321.

skild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer.

Om avtalet ska ingås genom ett sådant medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begränsad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1, i fråga om näringsidkarens namn och organisationsnummer, 2–4, 14 och 16 ges med hjälp av det kommunikationsmedlet. Om det finns en ångerrätt, ska information enligt 2 § första stycket 9 också ges med hjälp av kommunikationsmedlet. Övrig information enligt 2 § första stycket ska ges på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i första stycket i denna paragraf.

Om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska konsumenten särskilt uppmärksammas på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–4 och 14–16.

vänds. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer.

Om avtalet ska ingås genom ett sådant medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begränsad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1, i fråga om näringsidkarens namn och organisationsnummer, 2–4, 15 och 17 ges med hjälp av det kommunikationsmedlet. Om det finns en ångerrätt, ska information enligt 2 § första stycket 9 också ges med hjälp av kommunikationsmedlet. Övrig information enligt 2 § första stycket och 2 a § ska ges på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i första stycket i denna paragraf.

Om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska konsumenten särskilt uppmärksammas på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–4 och 15–17.

4 §⁶

När ett distansavtal har ingåtts ska näringsidkaren inom rimlig tid ge konsumenten en bekräftelse på avtalet. Bekräftelsen ska ges senast när varan levereras eller tjänsten börjar utföras.

Bekräftelsen ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och innehålla den information enligt 2 § som inte redan har getts i sådan form. Om konsumenten i enlighet med 11 § 11 har gått med på att det inte finns någon ångerrätt vid köp av digitalt innehåll, ska det framgå av bekräftelsen.

Bekräftelsen ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och innehålla den information enligt 2 och 2 a §§ som inte redan har getts i sådan form. Om konsumenten i enlighet med 11 § 11 har gått med på att det inte finns någon ångerrätt vid köp av digitalt innehåll, ska det framgå av bekräftelsen.

5 §⁷

I fråga om avtal utanför affärslokaler ska informationen enligt

I fråga om avtal utanför affärslokaler ska informationen enligt

⁶ Senaste lydelse 2018:1321.

⁷ Senaste lydelse 2018:1321.

2 § ges klart och begripligt i en handling eller, om konsumenten samtycker till det, i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer.

När ett avtal har ingåtts ska näringsidkaren ge konsumenten en kopia av det undertecknade avtalet eller en bekräftelse på avtalet. Kopian eller bekräftelsen ska ges i en handling eller, om konsumenten samtycker till det, i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Om konsumenten i enlighet med 11 § 11 har gått med på att det inte finns någon ångerrätt vid köp av digitalt innehåll, ska det framgå av kopian eller bekräftelsen.

2 och 2 a §§ ges klart och begripligt i en handling eller, om konsumenten samtycker till det, i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer.

10 §⁸

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 12 § (ångerfrist). Om konsumenten lämnar meddelandet på näringsidkarens webbplats, ska näringsidkaren utan dröjsmål bekräfta mottagandet av meddelandet i en läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett *tydligt* meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 12 § (ångerfrist). *Konsumenten kan för detta ändamål använda det standardformulär för utövande av ångerrätten som avses i 2 a §.* Om konsumenten lämnar meddelandet på näringsidkarens webbplats, ska näringsidkaren utan dröjsmål bekräfta mottagandet av meddelandet i en läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Om konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt har lämnat eller sänt ett meddelande enligt första stycket, får meddelandet återopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

11 §⁹

Ångerrätt gäller inte för avtal som

1. avser en tjänst som har fullgjorts, om konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras och gått med på att det inte finns någon ångerrätt när tjänsten har fullgjorts,

2. avser en vara eller tjänst vars pris beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan inträffa under ångerfristen,

3. avser en vara som har tillverkats enligt konsumentens anvisningar eller som annars har fått en tydlig personlig prägel,

⁸ Senaste lydelse 2014:14.

⁹ Senaste lydelse 2014:14.

4. avser en vara som snabbt kan försämrats eller bli för gammal,
5. avser en vara som med bruten försegling inte lämpligen kan återlämnas på grund av hälso- eller hygienskäl och förseglingen har brutits av konsumenten,
6. avser en vara som till sin natur är sådan att den efter leverans sammanblandas med en annan vara på så sätt att varorna inte kan skiljas från varandra,
7. avser alkoholhaltig dryck till ett bestämt pris, när leverans inte kan ske inom 30 dagar och värdet på drycken vid leveransen beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka,
8. avser en förseglad ljud- eller bildupptagning eller ett förseglat datorprogram och förseglingen har brutits av konsumenten,
9. avser lösnnummer av en tidning eller en tidskrift,
10. ingås vid en auktion, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation,
11. avser digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium, om konsumenten uttryckligen har samtyckt till leverans *på detta sätt* och gått med på att det inte finns någon ångerrätt,
11. avser digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium, om konsumenten uttryckligen har samtyckt till att leverans *påbörjas* och gått med på att det *därigenom* inte finns någon ångerrätt,
12. avser kulturevenemang, idrottsevenemang eller någon annan liknande fritidsaktivitet, servering, catering eller någon annan liknande tjänst, inkvartering, varutransport eller biluthyrning, om näringsidkaren ska tillhandahålla tjänsten på en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod, eller
13. avser en brådskande reparations- eller underhållsåtgärd vid ett besök i konsumentens bostad, om besöket äger rum på konsumentens initiativ och uttryckliga begäran och reparations- eller underhållsåtgärden omfattas av konsumentens begäran eller har ett direkt samband med denna.

15 §¹⁰

Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska konsumenten ersätta näringsidkaren för

1. förhöjda leveranskostnader på grund av konsumentens val av leveransmetod,
2. en varas värdeminskning i den mån den beror på att konsumenten hanterat varan i större omfattning än som varit nödvändigt för att fastställa dess egenskaper eller funktion, under förutsättning att näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket 9 på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket,
3. en proportionell andel av det avtalade priset, i den mån priset är skäligt, för en tjänst som delvis utförts innan konsumenten utövade ångerrätten, under förutsättning att konsumenten uttryckligen har be-
3. en proportionell andel av det avtalade priset, i den mån priset är skäligt, för en tjänst som delvis utförts innan konsumenten utövade ångerrätten, under förutsättning att konsumenten uttryckligen, *och i*

¹⁰ Senaste lydelse 2014:14.

gärt att tjänsten skulle börja utföras under ångerfristen och näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket 9 och 11 på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket, och

4. en proportionell andel av det avtalade priset, i den mån priset är skäligt, för vatten, gas eller el, när försäljningen inte skett i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller fjärrvärme, där leveransen påbörjats innan konsumenten utövade ångerrätten, allt under förutsättning att konsumenten uttryckligen har begärt att leverans skulle påbörjas under ångerfristen och näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket 9 och 11 på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket.

fråga om avtal utanför affärslokaler i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, har begärt att tjänsten skulle börja utföras under ångerfristen, och näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket 9 och 11 på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket, och

4. en proportionell andel av det avtalade priset, i den mån priset är skäligt, för vatten, gas eller el, när försäljningen inte skett i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller fjärrvärme, där leveransen påbörjats innan konsumenten utövade ångerrätten, allt under förutsättning att konsumenten uttryckligen, *och i fråga om avtal utanför affärslokaler i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, har begärt att leverans skulle påbörjas under ångerfristen, och näringsidkaren har gett konsumenten information enligt 2 § första stycket 9 och 11 på det sätt som anges i 3 § eller 5 § första stycket.*

15 a §

Om konsumenten utövar sin ångerrätt i fråga om digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium, är han eller hon inte skyldig att betala för det som har levererats.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.
 2. Äldre föreskrifter gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

4 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs¹ att 22 a § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 a §²

Vid andra avtal än distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt 1 kap. 2 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler ska näringsidkaren innan avtalet ingås ge konsumenten klar och begriplig information om

1. sitt namn och telefonnummer samt sin gatuadress och e-postadress,
2. produktens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig med hänsyn till produkten och till hur informationen ges,
3. produktens pris, inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas,
4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,
5. villkoren för betalning samt för leverans eller fullgörande på något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande,
6. den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag och hur reklamation kan göras,

7. åtaganden från näringsidkaren eller tillverkaren om att, utöver vad som följer av lag, betala tillbaka det som betalats för produkten, byta ut eller reparera den eller utföra någon form av service på den, ifall produkten inte överensstämmer med uppgifter som lämnats i utfästelser eller marknadsföring eller om det finns andra avvikelser från uppgifter som lämnats på ett sådant sätt,

7. garantier eller liknande utfästelser samt den assistans och service som gäller efter försäljningen,

8. avtalets löptid,

9. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt, och

10. funktionen hos digitalt innehåll, inbegripet tekniska skyddsåtgärder, och vilken maskin- och

8. den assistans och service som gäller efter försäljningen,

9. avtalets löptid,

10. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt, och

11. funktionen hos digitalt innehåll, inbegripet tekniska skyddsåtgärder, och, *i den utsträckning*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2014:16.

programvara som krävs för att använda det digitala innehållet. *näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas känna till det, vilken maskin- och programvara som krävs för att använda det digitala innehållet.*

Informationsskyldigheten enligt första stycket gäller inte, om informationen framgår av sammanhanget. Informationsskyldigheten gäller inte heller i fråga om

1. vardagliga avtal som fullgörs omedelbart,
2. andra avtal om fast egendom än sådana som avser utyrning av fast egendom, eller
3. avtal som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 1, 2 och 6–8 samt fjärde stycket och i 3 kap. lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2020.